Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2557

Vragen van de leden **Jacobi** en **Albert de Vries** (beiden PvdA) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de financiële problemen bij onderzoeksinstituut NIOZ en de gevolgen voor NIOZ-Yerseke* (ingezonden 4 juni 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en de Staatssecretaris van Economische Zaken (ontvangen 16 juni 2015)

Vraag 1
Bent u bekend met het feit dat het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ), het oceanografische instituut voor Nederland, in financiële problemen verkeert? Dit komt doordat zij meer tijd nodig heeft om meer opdrachten uit de markt te verkrijgen en om tot samenwerkingsafspraken met andere organisaties te komen en daarmee meerwaarde en kostenreductie te bewerkstelligen?

Antwoord 1
De financiële problemen zijn bekend. Ze zijn onder andere het gevolg van dalende inkomsten uit projecten en opdrachten waardoor er sinds 2013 een tekort op de jaarlijkse exploitatie is ontstaan. Om de vaste kosten te reduceren is het NIOZ gedwongen tot kostenbesparingen en een organisatorische herinrichting. Het primaire doel van het instituut is en blijft om de wetenschappelijke kwaliteit op een zo hoog mogelijk internationaal niveau te houden.

Vraag 2
Bent u bekend met de berichten uit de Provinciale Zeeuwse Courant van 3 juni 2015[1] dat momenteel overwogen wordt om de afdeling NIOZ te Yerseke te sluiten wegens deze financiële problemen en om het personeel gedeeltelijk naar Texel te verplaatsen en gedeeltelijk te ontslaan?

Antwoord 2
Vanuit het vertrekpunt van wetenschappelijke topkwaliteit én een gezond financieel instituut worden, samen met andere regionale partijen, de verschillende opties bestudeerd. Eén daarvan is concentratie van het instituut op de vestiging te Texel. Voorop staat dat, na een zorgvuldige afweging, het

[1] Einde nabij voor NIOZ in Yerseke, Provinciale Zeeuwse Courant, 3 juni 2015

ah-tk-20142015-2557
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

te nemen besluit de continuïteit en toekomstbestendigheid moet waarborgen van het toponderzoek en van het NIOZ. De gevolgen voor Zeeland, respectievelijk de mogelijkheden om kennis te behouden in Zeeland zijn onderdeel van de te maken afweging. In dat verband wordt ook overleg gevoerd met Zeeuwse partijen.

Vraag 3
Bent u bekend met de belangrijke rol die NIOZ-Yerseke speelt in Zeeland op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, de Zeeuwse economie en arbeidsplaatsen voor hoger opgeleiden? Kunt u in het licht hiervan uw reactie geven op de mogelijke sluiting?

Antwoord 3
De vestiging in Yerseke heeft sinds de oprichting in het kader van de Deltawerken een lange traditie in de kennisontwikkeling in Zeeland en is een belangrijke werkgever in de regio. In het antwoord op de vorige vraag (2) is de aanpak aangegeven.

Vraag 4
Onderkent u dat het NIOZ een belangrijke rol kan spelen bij grote infrastructurele veranderingen in de Zeeuwse wateren zoals getij op Grevelingen, zout water op Volkerak of Zoommeer, de kier in Haringvliet?

Antwoord 4
Onderzoek in de Nederlandse kustwateren is een van de drie pijlers van het nieuwe wetenschapsplan van het NIOZ. Hierin speelt onderzoek naar processen in de delta en de veranderingen die daar optreden een prominente rol.

Vraag 5
Is het zo dat het NIOZ-Yerseke in 2012 is heropend als een versterking voor NIOZ? Vindt u het verantwoord dat de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) het engagement tegenover personeel, KNAW en regio om NIOZ-Yerserke opnieuw tot bloei te brengen zo snel na de heropening weer terug neemt? Kunt u uw reactie beargumenteren?

Antwoord 5
Reeds langere tijd voor 2012 is in verschillende adviezen en studies de wenselijkheid geconstateerd van een bundeling van het fundamentele kust- en zee-onderzoek en de toen nog onder verantwoordelijkheid van de KNAW vallende vestiging van het NIOO in Yerseke te laten samengaan met het NIOZ op Texel. Eind 2013 werd duidelijk dat – in een veranderende markt – de inkomsten voor NIOZ als geheel onvoldoende waren. In het antwoord op vraag 2 is de aanpak aangegeven.

Vraag 6
Bent u bekend met de samenwerkingsovereenkomst die recent tussen de Universiteit Utrecht en het NIOZ is getekend, zodat inmiddels sprake is van een vorm van inbedding binnen het universitair spectrum? Bent u bekend met het feit dat het NIOZ samen met IMARES (gelieerd aan Wageningen Universiteit), Hogeschool Zeeland en het University College Roosevelt (gelieerd aan de Universiteit van Utrecht) bezig is om een strategie te formuleren waarbinnen hoogwaardig fundamenteel en toegepast marien onderzoek binnen Zeeland duurzaam verankerd kan worden en dat op 6 juli aanstaande een finaal gesprek staat gepland met NIOZ en IMARES tot oprichting van een gezamenlijk instituut?

Antwoord 6
Er is inderdaad op 13 januari 2015 tussen NWO, NIOZ en de UU een samenwerkingsovereenkomst getekend, omdat partijen grote meerwaarde zien om de reeds bestaande onderzoekssamenwerking tussen NIOZ en de UU verder te versterken. UU stelt hierbij de voorwaarde dat haar bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek wordt besteed en dat het NIOZ orde op zaken stelt. De samenwerking met genoemde kennispartijen in de regio is onderdeel van het plan van aanpak van het NIOZ (zie ook het antwoord op vraag 2).

Vraag 7
Bent u bekend met het advies «Campus Zeeland» van de Onderwijs Autoriteit Zeeland (OAZ) waarin wordt geadviseerd de in vraag 5 genoemde ontwikkeling te ondersteunen? Is u bekend dat op basis van dat advies door de OAZ gewerkt wordt aan een masterplan voor implementatie?

Antwoord 7
Medio 2014 is de Onderwijs Autoriteit Zeeland gevraagd door gedeputeerde staten van Zeeland om een advies uit te brengen over de versterking van het Hoger Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek in Zeeland. Het advies heeft betrekking op de hele kennisinfrastructuur van Zeeland, en daarin wordt ook het belang van de aanwezigheid van NIOZ en IMARES vermeld. De OAZ is door de provincie gevraagd als kwartiermaker met de betrokken partijen de haalbaarheid van het in het plan van aanpak van het NIOZ vermelde gezamenlijk kenniscentrum in Zeeland te onderzoeken.

Vraag 8
Bent u bekend met het feit dat de financiële positie van de provincie Zeeland aanmerkelijk zwakker is dan die van andere provincies?

Antwoord 8
Ja.

Vraag 9
Bent u bereid om, gelet op de omstandigheden zoals geschetst in de vragen 5 tot en met 7, samen met de provincie Zeeland te kijken naar de mogelijkheden om NIOZ voor Zeeland te behouden? Zo ja, bent u bereid om het instituut dan meer tijd te geven om ook te kunnen werken aan grotere financiële zelfstandigheid?

Antwoord 9
Er is inmiddels intensief overleg met de provincie en de gemeente en er zijn nog geen onomkeerbare besluiten genomen. Voor de aanpak verwijs ik naar het antwoord op vraag 2.

Vraag 10
Is het een optie om het NIOZ-Yerseke weer te verzelfstandigen, zoals in de situatie voor 2012? Zo nee waarom niet?

Antwoord 10
Voor 2012 was het NIOZ-Yerseke niet zelfstandig, maar onderdeel van het NIOO van de KNAW.

Vraag 11
Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het Algemeen overleg visserij voorzien op 10 juni a.s?

Antwoord 11
Dit is helaas niet mogelijk gebleken.